

Sygn. akt II KZ 11/22

POSTANOWIENIE

Dnia 7 kwietnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński

w sprawie **J. M.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 7 kwietnia 2022 r.

zażalenia skazanego

na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 19 stycznia 2022 r.

o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKzw (...)

na podstawie art. 35 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

stwierdzić swoją niewłaściwość i przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu (...).

UZASADNIENIE

Zaskarżonym zarządzeniem z dnia 19 stycznia 2022 r. Zastępca Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...), na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 1 § 2 k.k.w., odmówił przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKzw (...), utrzymujące w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt VI Kow (...), w przedmiocie udzielenia zezwolenia na

wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego, jako niedopuszczalnego z mocy ustawy gdyż zaskarżone postanowienie zostało wydane przez Sąd Apelacyjny działający jako sąd odwoławczy.

Na powyższe zarządzenie zażalenie złożył skazany. W treści uzasadnienia wskazał, że wydana decyzja i postawa jest dla niego niezrozumiała, nadto nikt nie chce wziąć odpowiedzialności za krzywdząca dla skarżącego decyzje, a zatem wnosi o rzetelne przyjrzenie się całej sprawie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.k. sąd bada z urzędu swoją właściwość, a w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi. Rozstrzygnięcie tej kwestii wyprzedzać musi ocenę dopuszczalności wniesionego w tej sprawie zażalenia na zarządzenie Zastępcy Przewodniczącego Wydziału II Karnego Sądu Apelacyjnego w (...) o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 grudnia 2021 r.

Analizując obowiązujące przepisy określające zakres właściwości rzeczowej Sądu Najwyższego należało stwierdzić, że w przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy nie jest właściwy do rozpoznania wniesionego zażalenia na zarządzenie o odmowie przyjęcia zażalenia na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 28 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKzw (...), utrzymującego w mocy postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 30 listopada 2021 r., sygn. akt VI Kow (...), w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego.

Rozpocząć wypada od oczywistego stwierdzenia, że orzekanie w przedmiocie udzielenia zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego nie należy do kompetencji Sądu Najwyższego. Nie jest to także Sąd, któremu powierzono co do zasady rozpoznawanie zażaleń od rozstrzygnięć wydawanych w tych sprawach. Brak jest wreszcie kompetencji o ogólnym charakterze przyznającej Sądowi Najwyższemu jakąś uniwersalną właściwość do kontroli wszelakich rozstrzygnięć wydawanych przez sądy powszechne, w tym w szczególności przez sądy apelacyjne. Jest wręcz przeciwnie.

Zgodnie z ogólną regułą wynikającą z art. 27 k.p.k. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasacje oraz środki odwoławcze i inne sprawy w wypadkach wskazanych w ustawie.

Przypomnieć należy także ogólną regułę, zgodnie z którą to sąd właściwy do rozpoznania środka odwoławczego jest również właściwy do rozpoznania zażalenia na zarządzenie odmawiające jego przyjęcia. W niniejszej sytuacji mamy do czynienia z sytuacją, w której wniesiony został środek odwoławczy od orzeczenia sądu odwoławczego, w istocie wbrew treści art. 426 § 1 k.p.k., poza zakresem wyjątków przewidzianych w art. 426 § 2 k.p.k. oraz tych przewidzianych w innych przepisach. Z pewnością także z faktu podjęcia przez skarżącego próby wykreowania kolejnej instancji kontrolnej poprzez zaskarżenie zarządzenia o niedopuszczalności zażalenia na orzeczenie sądu odwoławczego nie wynika by uprawniona i wymagana mogła być w tym zakresie właściwość Sądu Najwyższego. Jak wskazano wyżej brak przepisu szczególnego pozwalającego na takie przyjęcie.

Sąd Najwyższy nie jest z pewnością w sprawach związanych z udzielaniem zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego sądem odwoławczym od orzeczeń wydanych przez sądy powszechne. Nadto, dostrzec należy brak jakichkolwiek argumentów przemawiających za poszukiwaniem powodów rozszerzającej wykładni przepisów o właściwości rzeczowej Sądu Najwyższego w tym przypadku, tak aby mogła ona w praktyce objąć kontrolę zarządzeń wydawanych przez sąd apelacyjny w przedmiocie niedopuszczalności zażalenia od orzeczenia sądu odwoławczego w przedmiocie zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego. Wystarczy przypomnieć, że odmiennie niż w przypadku postępowania w przedmiocie dopuszczalności kasacji czy wznowienia postępowania Sąd Najwyższy nigdy nie będzie właściwym do merytorycznego rozpoznania takiej sprawy, a zatem merytorycznie nie będzie się tą kwestią zajmował.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyrażono zbieżne stanowisko w zakresie braku właściwości Sądu Najwyższego do rozpoznawania zażalenia na zarządzenie prezesa/upoważnionego sędziego sądu apelacyjnego o odmowie przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem sądu okręgowego, oparte na podkreśleniu, że brak jest podstaw do poszukiwania tej

właściwości, skoro Sąd Najwyższy nigdy nie będzie sądem właściwym do merytorycznego rozpoznania sprawy (por. postanowienie SN z 16 listopada 2021 r., III KZ 46/21). Podobnie Sąd Najwyższy wskazuje konsekwentnie, że skoro na postanowienie merytoryczne wydane przez sąd apelacyjny w kwestii odmowy przyjęcia wniosku o wznowienie postępowania na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego, to i na zarządzenie, które wydane jest w toku takiego postępowania, a które blokuje możliwość merytorycznego rozpoznania zażalenia, nie może przysługiwać środek odwoławczy do Sądu Najwyższego. Skoro zatem sąd apelacyjny jest właściwy do rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu okręgowego, wydane w trybie art. 545 § 3 k.p.k., to i ten sam sąd pozostaje właściwy, zgodnie z treścią art. 466 § 2 k.p.k., do kontroli zarządzenia odmawiającego przyjęcia zażalenia (por. odpowiednio postanowienia SN: z 19 lipca 2017 r., V KZ 29/17; z 19 października 2020 r., III KZ 61/20).

W niniejszej sprawie w przedmiocie udzielenia skarżącemu zezwolenia na wykonywanie kary pozbawienia wolności w systemie dozoru elektronicznego orzekał postanowieniem Sąd Okręgowy w L., działając jako sąd I instancji, zaś zażalenie na to postanowienie rozpoznał Sąd Apelacyjny w (...), jako sąd odwoławczy, który utrzymał w mocy zaskarżone postanowienie. Uznać należy zatem, że właściwym zarówno do oceny dopuszczalności zażalenia na ww. zarządzenie jak też do jego ew. rozpoznania jest sąd apelacyjny według ogólnych zasad, czyli – co do zasady – w składzie jednego sędziego (art. 30 k.p.k.).

Z uwagi na powyższe, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu.